

PATVIRTINTA

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro
direktorius 2021m. gegužės mėn. 4 d.
įsakymu Nr. CV-1-85

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA ASMENIMS, DIRBANTIEMS APSKAITOS IR ŽYMĖJIMO DARBUS LAUKUOSE NR. 3.

1. BENDROJI DALIS

1.1. Dirbti apskaitos ir žymėjimo darbus laukuose gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų (toliau vadinama — darbuotojas), nustatyta tvarka priimtas į darbą, išklauses įvadinį darbuotojo saugos ir sveikatos, įvadinį priešgaisrinės saugos instruktavimą bei pirminį instruktavimus darbo vietoje, pasirašius instruktavimų registracijos žurnaluose. Gaunant naujas trąšų ar pesticidų rūšis ir naują techniką, pravedamas papildomas saugos darbe instruktavimas. Asmuo turi būti pasitikrinęs sveikatą ir turėti asmens medicininę knygele (apsk. F.048/a).

1.2. Darbuotojas turi laikytis vidaus darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniais asmenimis, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

1.3. Negalima dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, kitų toksinių medžiagų, sergant stiprius raminamuosius vaistus. Pastebėjus neblaivų darbuotoją privalu nedelsiant pranešti padalinio vadovui ir imtis visų priemonių nelaimei užkirsti.

1.4. Apie darbo metu gautas traumas ar pastebėjus kito darbuotojo traumavimą, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus, būtina nedelsiant pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui ir direktoriui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

2. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Darbuotojas gali būti veikiamas šių kenksmingų ir pavojingų rizikos veiksnių: cheminių ir fizikinių:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Įrenginių eksploatavimo reikalavimų nesilaikymas	Galimos traumos.	Vizualiai tikrinti įrenginių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrenginiais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikantis jų eksploatavimo reikalavimų.
 Veikiantys mechanizmai, besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos įrenginio dalys	Galimos traumos.	Neliesiti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių.

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Elektros srovės poveikis	Galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, mirtis.	Pačiam neremontuoti elektrinių įrankių, kirtiklių, jungiklių, kištukinių lizdų, nekeisti saugiklių.
 Paslydimas, suklupimas, pargriuvimas	Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Esant apledėjimui, taikyti priemones prieš paslydimą, dėvėti avalynę, pritaikytą prie darbuotojo darbo aplinkos, kad paslydimo ir griuvimo rizika būtų minimali.
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai.	Nekelti vienam daiktų, krovinių, viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą ne daugiau kaip: vyrams - iki 30 kg; moterims - iki 10 kg. Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviuose.
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės)	Neigiamas poveikis organizmui, galimos alerginės ir profesinės ligos.	Jeigu užterštumas viršija higienos normas, būtina dėvėti tinkamai parinktą respiratorių.
 Cheminės medžiagos (kuras, valymo, plovimo priemonės)	Galimi apsinuodijimai, nudegimai, alerginės reakcijos.	Vadovautis saugos duomenų lapuose nurodytais reikalavimais bei nurodytomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.
Nepalankios meteorologinės sąlygos	Galimi įvairūs susirgimai, nušalimai, traumos.	Įvertinti meteorologines sąlygas, apsirengti tinkamus šioms sąlygoms darbo rūbus, avalynę. Esant audrai, perkūnijai, darbus lauke nutraukti. Būtina nedelsiant pasislėpti patalpoje, bet ne po medžiais, nes žaibo iškrova gali mirtinai traumuoti žmogų.
Darbas transporto judėjimo zonoje	Galimos avarijos ir traumos.	Saugotis judančio transporto, vaikščioti tik numatytais takais ir praėjimais.
Gyvūnų, vabzdžių poveikis	Galimi įkandimai, susirgimai.	Teritorijoje pasirodžius gyvūnui (šuniui ir pan.), reikia būti atsargiam, stovėti, nejudėti, nes jis gali būti pasiutęs ir jam įkandus galima susirgti pasiutlige.

2.2. Darbuotojams draudžiama valgyti ir gerti darbo vietoje, laikyti maisto produktus, kur naudojami pesticidai.

2.3. Darbuotojas privalo:

2.3.1 nepradėti dirbti be asmeninių apsauginių priemonių, kaip to reikalauja saugos darbe norminiai aktai, naudoti jas viso darbo proceso metu;

2.3.2 rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugines priemones, laiku pranešti darbdaviui ar jo įgaliotam asmeniui apie jų susidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

2.3.3 darbo įstatymo nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsauginė priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.

2.4. Atsižvelgiant į atliekamų darbu pobūdį ir naudojamų medžiagų savybes ar jeigu asmeninė apsauginė priemonė susivedėjo ar kitaip tapo netinkama naudoti, darbuotojui nemokamai turi būti išduodamos naujos ar papildomos priemonės.

2.5. Jeigu pasėliai prieš dvi — tris dienas nupurkšti pesticidais, darbui juose negalima skirti vyrų, jaunesnių kaip 18 metų, o moterų - jaunesnių kaip 40 metų.

3. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIES DARBO PRADŽIA

3.1. Prieš darbą darbuotojas turi užsidėti tinkamas asmenines apsaugines darbo priemones. Apsivilkti ir susitvarkyti darbo drabužius, kad nebūtų kabančių, atsikišusių dalių, pasiimti atitinkantiems darbams skirtus įrankius, apsaugos priemones. Patikrinti darbo įrankių ir įrangos tvarkingumą.

3.2. Pasirūpinti, kad darbo priemonės transportavimo metu nebūtų sulaužytos ar kitaip sugadintos.

3.3. Pastebėjus prietaisų gedimus ar priemonių netinkamumą naudoti, apie tai pranešti padalinio vadovui.

4. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Darbuotojas turi atlikti tik tokį darbą, kurį nurodė darbų vadovas. Draudžiama patikėti savo darbo vietą, priemones, medžiagas, pareigų vykdymą kitam asmeniui arba imtis darbų, nesusijusių su darbo užduoties vykdymu. Norėdamas laikinai pasitraukti iš savo darbo vietos, darbuotojas privalo apie tai pranešti savo padalinio vadovui.

4.2. Atžymėjimo kuoliukus, gaires, matavimo juostas neštis saugiai, kad nesužeistų greta dirbančiųjų.

4.3. Atliekant padargų reguliavimo darbus lauke, pastarieji turi būti nuleisti ant žemės. Padargų reguliavimo darbus galima atlikti tik išjungus sukimo veleną.

4.4. Padargų judėjimas po sustabdymo gali būti vykdomas tik mechanizatoriui įsitikinus, jog judėjimo zonoje nėra žmonių.

4.5. Dirbantysis pats turi pasirinkti saugius darbo metodus.

5. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

5.1. Sutrikus darbo režimui arba įvykus avarijai, būtina darbus nedelsiant nutraukti, perspėti šalia dirbančius darbuotojus apie galimą grėsmę, pagal savo kompetenciją imtis priemonių rizikai pašalinti, nedelsiant pranešti apie susidariusią situaciją padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams.

5.2. Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba Centro direktoriui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams, suteikti nekentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškvieisti gydytoją tel. 112.

5.3. Apie nelaimingą atsitikimą darbe, įvykusį profesinio mokymo įstaigos moksleiviui, aukštesniosios arba aukštosios mokyklos studentui per jų praktiką Centre, direktoriui, asmenys atsakingi už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, arba Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai privalo nedelsdami pranešti mokymo įstaigai, kurios atstovas turi teisę dalyvauti tiriant nelaimingą atsitikimą darbe.

5.4. Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti įforminta raštu, pagal galimybes nufotografuota ar nufilmuota.

5.5. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti ugniagesiams tel. 112, iškvieisti į gaisravietę vadovaujančius darbuotojus, asmenis atsakingus už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ir gesinti gaisro židinių turimomis gesinimo priemonėmis.

5.6. Užsidegusius elektros įrenginius pirmiausia reikia atjungti nuo srovės šaltinio, tada gesinti angliarūgštės gesintuvais, pakabintais Centro ir jo padalinių koridoriuose, išlaikant ne mažesnę kaip vieno metro atstumą nuo gesintuvo antgalio iki įrenginių su įtampa. Apie įvykį būtina nedelsiant pranešti asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams. Esant reikalui, pranešti ugniagesiams tel. 112.

5.7. Nelaimingu atsitikimu kelyje į darbą ir iš darbo laikomas tik toks nelaimingas atsitikimas, kuris įvyko 1,5 val. laikotarpyje po darbo ir prieš darbo pradžią tiesioginiame kelyje tarp darbuotojo namų ir Centro. Apie tokį įvykį darbuotojas privalo 2 val. laikotarpyje nuo įvykio informuoti savo tiesioginį vadovą, asmenis atsakingus už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą.

6. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6.1. Nuvalyti, jei reikia nuplauti darbo įrankius, pastatyti į jiems skirtą vietą.

6.2. Jei naudojami pesticidai baigus darbą, pirštines nenumovus nuo rankų, nuplaunamos nukenksminamuoju tirpalu (3-5% kalcinuotos sodos tirpalu), po to vandeniu. Jei naudojamos asmeninės apsauginės priemonės, jos išdulkinamos, nuvalomos ir pakabinamos ar pastatomos tam tikslui skirtą vietą.

6.3. Pastebėjus darbo vietoje trūkumus, kurie kelia grėsmę saugiam darbui, būtina pranešti padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose.

Instrukciją parengė:

Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos vadovas

Audrius Sasnauskas